

Διάλεξη 4^η

Κυριάκος Κυριαζόπουλος,
Επίκουρος Καθηγητής
Τμήμα Νομικής ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Θεμελιώδης συμφωνία μεταξύ Αγίας Έδρας και κράτους του Ισραήλ του 1993
2. Πρόσθετο πρωτόκολλο στη θεμελιώδη συμφωνία.
3. Συμφωνία για τη νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών οργανισμών μεταξύ Αγίας Έδρας και κράτους του Ισραήλ του 1997 (άρθρα 1 ως 5).

Σκοποί ενότητας

1. Μελέτη της θεμελιώδους συμφωνίας μεταξύ Αγίας Έδρας και κράτους του Ισραήλ.
2. Μελέτη του πρόσθετου πρωτοκόλλου της θεμελιώδους συμφωνίας.
3. Μελέτη των άρθρων 1 έως 5 της συμφωνίας για τη νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών οργανισμών μεταξύ Αγίας Έδρας και κράτους του Ισραήλ.

Άρθρο 12

Η Αγία Έδρα και το κράτος του Ισραήλ θα συνεχίσουν να διαπραγματεύονται με καλή πίστη σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που συμφωνήθηκε στην Ιερουσαλήμ στις 15/7/1992 και επιβεβαιώθηκε στο Βατικανό στις 29/7/1992, ομοίως για ζητήματα που ανακύπτουν από τα άρθρα της παρούσας θεμελιώδους συμφωνίας καθώς και για άλλα ζητήματα που συμφωνούνται διμερώς ως αντικείμενα διαπραγμάτευσης.

Σχολιασμός άρθρου 12

- Υπάρχει μια διάταξη με αντικείμενα διαπραγμάτευσης.
- Αντικείμενα διαπραγμάτευσης μπορούν να είναι και ζητήματα που προκύπτουν από τα άρθρα αυτής της συμφωνίας.
- Αντικείμενα διαπραγμάτευσης μπορούν να είναι και ζητήματα που συμφωνούνται διμερώς ως αντικείμενα διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 13

Παράγραφοι:

1. Σε αυτή τη θεμελιώδη συμφωνία τα μέρη χρησιμοποιούν τους ακόλουθους όρους κατά τις ακόλουθες έννοιες:
 - i. Η καθολική εκκλησία και η εκκλησία περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων των κοινοτήτων της και των οργανισμών της. Ο όρος καθολική εκκλησία ή εκκλησία αφορά την καθολική εκκλησία, τις κοινότητες της και τους οργανισμούς της.
 - ii. Οι κοινότητες της καθολικής εκκλησίας σημαίνουν τους καθολικούς θρησκευτικούς οργανισμούς που θεωρούνται από την Αγία Έδρα ως Εκκλησίες *sui juris*, και από το κράτος του Ισραήλ ως αναγνωρισμένες θρησκευτικές κοινότητες.
 - iii. Το κράτος του Ισραήλ περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις αρχές του κράτους που θεσπίζονται από το νόμο.

Άρθρο 13 (2)

2. Παρά την εγκυρότητα και την ισχύ αυτής θεμελιώδους συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, τα μέρη συμφωνούν ότι αυτή η συμφωνία δεν παραβιάζει δικαιώματα και υποχρεώσεις που ανακύπτουν από την ύπαρξη συνθηκών μεταξύ οποιουδήποτε από τα μέρη αυτά της συμφωνίας και ενός κράτους ή κρατών και είναι γνωστές και πράγματι διαθέσιμες και στα δύο μέρη κατά το χρόνο υπογραφής αυτής της συμφωνίας.

Σχολιασμός άρθρου 13

Παράγραφοι:

1. Δίνεται η έννοια κάποιων όρων που χρησιμοποιούνται στη συμφωνία.
 1. «καθολική εκκλησία» ή «εκκλησία» σημαίνει τις κοινότητες και τους οργανισμούς της καθολικής εκκλησίας που δρουν στο κράτος του Ισραήλ.
 2. «Κοινότητες της καθολικής εκκλησίας» σημαίνει τους καθολικούς θρησκευτικούς οργανισμούς που θεωρούνται από την Αγία έδρα *sui juris*. Αυτές οι κοινότητες για το κράτος του Ισραήλ έχουν την έννοια των «αναγνωρισμένων θρησκευτικών κοινοτήτων».
 3. Με την έννοια «κράτος του Ισραήλ» ή «κράτος» αναφέρονται και περιέχονται σ' αυτή οι αρχές του κράτους του Ισραήλ που προβλέπονται από το νόμο.

Άρθρο 14

Με την υπογραφή της παρούσας θεμελιώδους συμφωνίας και προετοιμάζοντας την εγκαθίδρυση πλήρων διπλωματικών σχέσεων, η Αγία Έδρα και το κράτος του Ισραήλ ανταλλάσσουν ειδικούς αντιπροσώπους των οποίων ο βαθμός και τα προνόμια εξειδικεύονται στο πρόσθετο πρωτόκολλο σ' αυτή τη θεμελιώδη συμφωνία.

Σχολιασμός άρθρου 14

- Με την υπογραφή της θεμελιώδους συμφωνίας και με την ταυτόχρονη προετοιμασία της εγκαθίδρυσης πλήρων διπλωματικών σχέσεων, η Αγία Έδρα και το κράτος του Ισραήλ ανταλλάσσουν ειδικούς αντιπροσώπους.
- Όταν αρχίσει να ισχύει η θεμελιώδης συμφωνία η Αγία Έδρα και το κράτος του Ισραήλ θα εγκαθιδρύσουν πλήρεις διπλωματικές σχέσεις σε επίπεδο αποστολικής πρεσβείας από πλευράς Αγίας Έδρας, και πρεσβείας από πλευράς του κράτους του Ισραήλ.

Άρθρο 15

Η συμφωνία θα αρχίσει να ισχύει από την ημερομηνία της τελευταίας κοινοποίησης επικύρωσης από ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη.

- Αυτό έγινε σε δύο πρωτότυπα αντίγραφα στην αγγλική και στην εβραϊκή γλώσσα.
- Τα δύο κείμενα είναι εξίσου πρωτότυπα. Σε περίπτωση διάστασης υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.
- Η θεμελιώδης συμφωνία υπογράφηκε στην Ιερουσαλήμ 1993.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Πρόσθετο Πρωτόκολλο

Άρθρο 1

Παράγραφοι:

1. Σε σχέση με το α. 14, § 1 της θεμελιώδους συμφωνίας που υπογράφηκε από την Αγία Έδρα και το κράτος του Ισραήλ οι ειδικοί αντιπρόσωποι θα έχουν αντιστοίχως τον προσωπικό βαθμό του αποστολικού πρέσβη για την Αγία Έδρα και του πρεσβευτή για το κράτος του Ισραήλ.
2. Αυτοί οι ειδικοί αντιπρόσωποι θα απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα προνόμια και ασυλίες που παραχωρούνται στους επικεφαλής των διπλωματικών αποστολών δυνάμει του διεθνούς δικαίου και των εθίμων στη βάση της αμοιβαιότητας.

Άρθρο 1 (2)

3. Ο ειδικός αντιπρόσωπος του κράτους του Ισραήλ στην Αγία Έδρα ενώ θα διαμένει στην Ιταλία, θα απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα προνόμια και ασυλίες που ορίζονται από το α. 12 της συνθήκης του 1929 μεταξύ της Αγίας Έδρας και της Ιταλίας που αφορά τις αποστολές ξένων κυβερνήσεων στην Αγία Έδρα που διαμένουν στην Ιταλία. Τα δικαιώματα προνόμια και ασυλίες που επεκτείνονται στο προσωπικό της διπλωματικής αποστολής θα παραχωρούνται ομοίως στο προσωπικό της αποστολής του ειδικού αντιπροσώπου του Ισραήλ σύμφωνα με καθιερωμένο έθιμο. Κανένας από τους ειδικούς αντιπροσώπους, ούτε τα επίσημα μέλη της αποστολής του, δεν μπορούν να είναι ταυτοχρόνως μέλη της διπλωματικής αποστολής του Ισραήλ στην Ιταλία.

Άρθρο 1 (3)

4. Ο ειδικός αντιπρόσωπος της Αγίας Έδρας στο κράτος του Ισραήλ μπορεί ταυτοχρόνως να ασκεί άλλα καθήκοντα εκπροσώπησης της Αγίας Έδρας και να διαπιστεύεται σε άλλα κράτη. Αυτός και το προσωπικό της αποστολής του θα απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα, προνόμια και ασυλίες που παραχωρούνται από το Ισραήλ στους διπλωματικούς αντιπροσώπους και τις αποστολές.
 5. Τα ονόματα , ο βαθμός και τα καθήκοντα των ειδικών αντιπροσώπων θα εμφανίζονται με τον κατάλληλο τρόπο σε επίσημες λίστες, στους επίσημους καταλόγους των αλλοδαπών αποστολών, των διαπιστευμένων σε κάθε κράτος, σε κάθε μέρος.
- Υπογράφηκε στην Ιερουσαλήμ το 1993.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Συμφωνία για τη νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών οργανισμών, της 10/11/1997

Άρθρο 1

- Σύμφωνα με το α. 3, § 3 της θεμελιώδους συμφωνίας μεταξύ του κράτους του Ισραήλ και της Αγίας Έδρας.
- Αυτή η συμφωνία για τη νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών οργανισμών της καθολικής εκκλησίας στο κράτος του Ισραήλ γίνεται στη βάση των διατάξεων της θεμελιώδους συμφωνίας μεταξύ Αγίας Έδρας και του κράτους του Ισραήλ, η οποία υπογράφηκε στις 30/12/1993 και άρχισε να ισχύει 10/3/1994.

Σχολιασμός άρθρου 1

Η βάση της δεύτερης συμφωνίας μεταξύ του κράτους του Ισραήλ και της Αγίας Έδρας για τη νομική προσωπικότητα των εκκλησιαστικών οργανισμών στο Ισραήλ, είναι η θεμελιώδης συμφωνία.

Άρθρο 2

Υπενθυμίζοντας ότι η Αγία Έδρα είναι η κυρίαρχη Αρχή της καθολικής εκκλησίας το κράτος του Ισραήλ συμφωνεί να διασφαλίσει πλήρη ισχύ κατά το ισραηλινό δίκαιο στη νομική προσωπικότητα της καθολικής εκκλησίας καθαυτή.

Σχολιασμός άρθρου 2

- Αναγνωρίζεται η νομική προσωπικότητα της καθολικής εκκλησίας εν γένει κατά το ισραηλινό δίκαιο.
- Επισημαίνεται ότι η Αγία Έδρα είναι η ανώτατη αρχή της καθολικής εκκλησίας.

Άρθρο 3

Παράγραφοι:

1. Το κράτος του Ισραήλ συμφωνεί να διασφαλίσει πλήρη ισχύ κατά το ισραηλινό δίκαιο, σε συμφωνία με τις διατάξεις αυτής της συμφωνίας, στη νομική προσωπικότητα των ακόλουθων:

Άρθρο 3 (2)

1. Το κράτος του Ισραήλ αναγνωρίζει την νομική προσωπικότητα των ανατολικών καθολικών πατριαρχείων, του ελληνικού μελχιτικού καθολικού πατριαρχείου, του συριακού καθολικού πατριαρχείου, του μαρωνιτικού πατριαρχείου, του χαλδαϊκού πατριαρχείου, του αρμενικού καθολικού πατριαρχείου.
2. Το κράτος του Ισραήλ αναγνωρίζει την νομική προσωπικότητα του λατινικού πατριαρχείου της Ιερουσαλήμ, δηλαδή της λατινικής καθολικής επισκοπής της Ιερουσαλήμ.
3. Το κράτος του Ισραήλ αναγνωρίζει την νομική προσωπικότητα των παρουσών επισκοπών των ανατολικών καθολικών πατριαρχείων.

Άρθρο 3 (3)

4. Το κράτος του Ισραήλ αναγνωρίζει την νομική προσωπικότητα νέων επισκοπών που βρίσκονται εξολοκλήρου στο κράτος του Ισραήλ, ανατολικών καθολικών ή λατινικών, όπως μπορεί να υπάρχουν από καιρού εις καιρόν.
5. Το κράτος του Ισραήλ αναγνωρίζει την νομική προσωπικότητα της συνέλευσης των καθολικών ιεραρχών της Αγίας Έδρας.

Άρθρο 3 (4)

2.

6. Η Αγία Έδρα δηλώνει, για την αποφυγή αμφισβήτησης, ότι η λίστα της παραγράφου 1 δεν προδικάζει κατά οποιοδήποτε τρόπο την καθιερωμένη τάξη πρωτοκαθεδρίας των επικεφαλής των διαφόρων οργανισμών σύμφωνα με τον προσωπικό τους βαθμό και όπως αυτή θεσπίζεται απ' το παραδοσιακό έθιμο και γίνεται αποδεκτή από αυτούς.
7. Για την αποφυγή αμφισβήτησης, αναφέρεται ότι το ζήτημα διασφάλισης πλήρους ισχύος κατά το ισραηλινό δίκαιο στη νομική προσωπικότητα οποιασδήποτε επισκοπής που έχει δικαιοδοσία εκείθεν και εντεύθεν των ισραηλινών συνόρων αφήνεται ανοικτό.
8. Για τους σκοπούς αυτής της συμφωνίας κάθε ενορία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αντίστοιχης επισκοπής και χωρίς να αφορά το καθεστώς της δυνάμει του κανονικού δικαίου, δεν θα αποκτά κάθε ενορία χωριστή νομική προσωπικότητα δυνάμει του Ισραηλινού δικαίου. Κάθε επισκοπή μπορεί, σύμφωνα με το κανονικό δίκαιο, να εξουσιοδοτεί τις ενορίες της να ενεργούν για λογαριασμό της σε ζητήματα και με όρους τους οποίους η επισκοπή καθορίζει.

Άρθρο 3 (5)

9. Σ' αυτή τη συμφωνία ο όρος «Επισκοπή» περιλαμβάνει τα συνώνυμά του ή τα ισοδύναμά του.

Σχολιασμός άρθρου 3

1. Αναγνωρίζεται η νομική προσωπικότητα κατά το ισραηλινό δίκαιο στους παρακάτω οργανισμούς της καθολικής εκκλησίας:
 1. Πέντε ανατολικά καθολικά πατριαρχεία
 2. το λατινικό πατριαρχείο της Ιερουσαλήμ
 3. οι υφιστάμενες επισκοπές των ανατολικών καθολικών πατριαρχείων
 4. οι νέες επισκοπές οι οποίες βρίσκονται στο έδαφος του Ισραήλ (ανατολικές καθολικές ή λατινικές)
 5. η συνέλευση των καθολικών ιεραρχών της Αγίας Γης.

Σχολιασμός άρθρου 3 (2)

2. Οι ενορίες σύμφωνα με το στοιχείο 7, § 2 δεν έχουν ξεχωριστή νομική προσωπικότητα αλλά μπορούν να εξουσιοδοτούνται σύμφωνα με το κανονικό δίκαιο από τις επισκοπές για να ενεργούν για λογαριασμό των επισκοπών σε υποθέσεις και με όρους τους οποίους καθορίζουν οι επισκοπές.
- Ο όρος επισκοπή αφορά όλα τα είδη των επιμέρους εκκλησιών που αναφέρονται είτε στον κώδικα κανονικού δικαίου της λατινικής εκκλησίας είτε στον κώδικα κανόνων των ανατολικών καθολικών εκκλησιών.
 - Από τις επιμέρους εκκλησίες η πιο σημαντική είναι η επισκοπή.
- Η διεθνής συμφωνία για τη νομική προσωπικότητα των οργανισμών της καθολικής εκκλησίας στο κράτος του Ισραήλ αφήνει ανοιχτό το ζήτημα της νομικής προσωπικότητας οποιασδήποτε επισκοπής η οποία έχει έδαφος δικαιοδοσίας και στο κράτος του Ισραήλ και εκτός του κράτους του Ισραήλ.

Άρθρο 4

Το κράτος του Ισραήλ συμφωνεί να διασφαλίσει πλήρη ισχύ κατά το Ισραηλινό δίκαιο σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της συμφωνίας στη νομική προσωπικότητα της Κουστωδίας της Αγίας Γης.

Σχολιασμός άρθρου 4

Η κουστωδία της Αγίας Γης είναι ένας καθολικός οργανισμός φύλαξης των καθολικών προσκυνημάτων στην Αγία Γη, που έχει νομική προσωπικότητα κατά το ισραηλινό δίκαιο.

Άρθρο 5

Το κράτος του Ισραήλ συμφωνεί να διασφαλίσει πλήρη ισχύ κατά το ισραηλινό δίκαιο σε συμφωνία με τις διατάξεις αυτής της συμφωνίας στη νομική προσωπικότητα των ακόλουθων οργανισμών της καθολικής εκκλησίας όπως μπορεί να υπάρχουν από καιρού εις καιρόν στο κράτος του Ισραήλ:

1. Στα ποντιφικά ινστιτούτα αφιερωμένης ζωής όλων των ειδών που υπάρχουν στη καθολική εκκλησία και σε εκείνα των επαρχιών τους και των οίκων τους όπως το ενδιαφερόμενο καθίδρυμα μπορεί να πιστοποιήσει.
2. Σε άλλους επίσημους οργανισμούς της καθολικής εκκλησίας.

Σχολιασμός άρθρου 5

Αναγνωρίζεται η νομική προσωπικότητα:

1.
 - στα μοναχικά τάγματα τα οποία λέγονται κατά το κανονικό δίκαιο της λατινικής εκκλησίας ποντιφικά καθιδρύματα αφιερωμένης ζωής, (μοναχικά τάγματα ποντιφικού ή παπικού διακαίου)
 - στις επαρχίες τους ή στους οίκους τους (οι τοπικές μονές τους μπορούν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα εάν αυτό το θέλουν τα μοναχικά τάγματα).
2. Σε άλλους επίσημους οργανισμούς της καθολικής εκκλησίας (γενική ρήτρα).

Βιβλιογραφία

1. Θεμελιώδης συμφωνία μεταξύ της Αγίας Έδρας και του κράτους του Ισραήλ
2. Συμφωνία για τη νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών οργανισμών μεταξύ Αγίας Έδρας και κράτους του Ισραήλ.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Γιώργος Μαριάς
Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2016

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

